

Tóth Krisztina

Szólánc

Megyünk a Balatonra! Szép nyár van, egy hetet Törökországban töltöttünk, most meg ráadásként kölcsön kaptunk egy kis faházat Széplakon. Alig használják, nincs is melegvíz, de a lényeg, hogy közel a strand és jó az idő. Sietve pakolunk össze, az ágyneműhuzatok be se férnek a hátizsákba, egy Ikea-szatyorba dobálom be őket a konyharuhákkal és törölközőkkel együtt. A Déliben hosszú sor áll, az utolsó pár percben szaladunk a vágányok felé. A kijelző táblán meglepődve látom, hogy még van időnk, a Siófoki vonat csak negyvenkor indul. Én meg valamiért azt hittem, félkor megy. Megkönnyebbülök, veszünk még üdítőt és szendvicset, aztán felszállunk.

Már reggel füledt meleg van, fehéren tűz be a nap az ablakon. A gyerek szemben ül, nézem a napsütésben. Villog a szeme a sötét arcában, és jól áll neki a batikolt, sárga póló. A kézműves táborban csinálta, én is kaptam egyet. Az anyám pink és narancssárga, direkt azt vettem én is föl egy hosszú indiai szoknyával, hogy örüljön. Elindul a vonat, énekelünk valamit, mert fel vagyunk dobódva. Elég sok utas van, az ágyneműs szatyrot felteszem a poggyásztartóra, de a nagy hátizsákot nem bírom feldobni, az mellettünk marad a földön.

Jön a kalauznő. Undorodva, szándékosan megbotlik benne. Aztán elkéri a jegyünket, és fennhangon belekezd:

– Há' rossz vonatra szálltál, te! Nem tudol olvasni, szerencsétlen? Neked mindegy, hogy déli vagy északi part? Mi? Meg se nézed?!

Leblokkolok a tegezéstől és elnézést kérek, mintha súlyos kihágást követtem volna el. A gyerek összeráncolt szemmel figyel a nőt, és amint tovább lép, odahajol hozzám. Suttogva kérdezi tőlem, hogy mért nem szóltam vissza. Micsoda bunkó! Vállat vonok, legyintek, nem hagyom elrontani a hangulatot.

Később a túloldaltól átül hozzánk egy lány, kezében menetrend. Azt tanácsolja, hogy Fehérváron szálljunk át. Mondom neki, hogy a kalauz is ezt mondta, aztán kinézünk egy vonatot, amire csak negyed órát kell majd várni. Olyan, mintha ő próbálná jóvátenni kalauznő kiabálást. És tényleg, mielőtt visszaül, még odasúgja:

– Különben meg ne is törődjenek velem!

Hátradőlök, lecsukom a szemem. Valami zavaró érzésem támad, újra kinyitom. Ekkor veszem észre a férfit.

A túlsó sarokban ül az ajtónál, onnan bámul minket összehúzott szemmel, szinte pislogás nélkül. A lábamat a szemközti ülésen pihentetem, de egy idő után feszengeni kezdek, igazgatom a szoknyát, hátha felcsúszott. Aztán a meztelen talpam kezd el bizsergetően zavarni, hirtelen azt is provokálóan érzem. Szerencsére a gyerek eltereli a figyelmemet: kéri, hogy folytassuk a szóláncot.

Hosszan válaszolgatunk egymásnak, egyre jobban belejön. Az a szabály, hogy a játékban már felhasznált szót nem lehet újra bedobni. Többször próbál átverni, de figyelek.

Ha rajtakapom, hangosan nevet. Közben időnként odapillantok a férfirra, aki le nem veszi a szemét rólunk. Munkáskülsejű, ötvenes, kopaszodó pasas. Nagy, csontos ökle van, a csuklóján nemzeti színű gumikarkötő. Fehér inget visel és szövetnadrágot, mellette az ülésen egy műbőr munkástáska. Előredől és egyfolytában vizslat, nehéz elfelejtkezni a jelenlétéről.

Amikor Fehérvárhoz közeledünk, kiviszem a vagon előterébe a hátizsákot. Leemelem az ágyneműkkel teli szatyrot meg a gyerek kisebb hátizsákját is, kint mindent egymás mellé állítok. A második forduló után kilép utánam az ajtón és megáll szemben. Talán véccére jött.

Megkérdezem a gyereket, nem akar-e pisilni leszállás előtt. A férfi közelebb lép, összeugrik az arca az indulattól. Ijesztően halkán szól:

– Menjél csak vissza.

Hirtelen arra gondolok, hogy talán ott felejtettünk valamit, mert különben nem értelmezhető, amit mond. De aztán folytatja:

– Menjél csak vissza, és pucold le az ülést!

A fojtott hang egészen váratlanul ácsap pattogó kiabálásba:

– Pucold le az ülést, amire fölraktad a mocskos lábadat! Te! Hát mit képzelsz te, mi?

Összekoszolod a magyar vonatot? A mocskos lábaddal, te?! Rohadt zsidó cigány kurva! Menjél vissza, vagy lelöklek innét! Menjél vissza Irakba, vagy a faszom tudja, hova! Ahol kiszart az anyád, oda!

A gyerekre nézek. Az ajtónál áll és vigyorog, de lehet, hogy csak zavarában vagy ijedtében. Érzem, hogy a férfi a kalauznő ordibálásán bátorodhatott fel, az adta meg neki a jelet. Nyilván kereste, hogy kibe lehet belekötni, aztán a hivatalos személy viselkedése megerősítette benne, hogy alsórendű állampolgárok lehetünk. Ránézek, és végzetes hibát követek el. Válaszolok:

– Nem koszoltuk össze az ülést.

Állati hangon kezd üvöltöni, közben fenyegetően kilép felém.

– Ne pofázz vissza, rohadt zsidó cigány kurva, mer' lerúglak, meg a kölyködet is! Te, mocskos pinaszájú. Aljadék. Ganaj. Hát hogy mered? Hát mit képzelsz te magadról? Lebasztlak innét, hogy beledöglesz! Hát mit képzelsz?!

A gyerekre pillantok. Még mindig vigyorog, mintha rádermedt volna a mosoly az arcára, de közben folyik a könnye. Te jó ég. Sír. Egy pillantással jelzem, hogy nyugi, semmi baj. Közben a végéajtó mellé letett üres sörösüvegeket nézem és méregetem a távolságot. Arra gondolok, ha a férfi közelebb lép, felkapok egyet és ütök. Aztán átfut rajtam, hogy vissza kéne menni a kocsiba, de pont elállja az utat. Egyfolytában, hörögve ordít. Az utasok közül senki nem jön ki. Se a menetrendes lány, se más. Pedig vannak odabent férfiak. Egyik se reagál, nem jön segíteni, nem akar belekeveredni.

Végül az állomáshoz közeledve csak kilép az előtérbe egy középkorú nő és megáll a bőröndjével. A férfi még mindig mondja a magáét, a gyereken látom, hogy hozzám akarna bújni, de egyszerűen nem mer elmozdulni a helyéről.

– Rohadt picna. Ilyenekkel van tele az ország, ki kéne irtani mindet. A kurva anyátokat, azt, a kurva anyátokat! Sok büdös rohadék, zsidó, cigány, tetves nigger. Únió, meg mi a faszom.

A férfi nyomatékkal a padlóra köp.

– A nő megelégedni látszik a műsort és odaszól:

– Most már abba lehet hagyni, jó?

Nem minket véd, csak zavarja a komfortérzetét a zaj. Szeretne nyugodtan utazni. A férfi most felé fordul, végigméri:

Neked meg mi a kurvaisten közöd van hozzá, mi? Zsidó vagy, vagy cigány, bazdmeg, vagy mi a fasz közöd van hozzá? He?

A nő elfordítja a fejét és szimbolikusan kilép a szituációból. A férfi ismét felém fordul:

– Mer' ha nem mosod le, én belöklek a vonat alá, esküszöm! A kurva mindenit! Már mindent lehet, mi?! És kezdi előlről.

Begördülünk Székesfehérvárra. A gyerek végre oda tud lépni hozzám. Belefúrja a pólómba a fejét, csupa könny az arca. A nő leszáll, mögötte a férfi is, de még nem mozdul el a peronról, lecövekel az ajtóval szemben. Tanácstalanul körbenézek, hogy lehet-e valakitől segítséget kérni, de csak a kövér kalauznő áll távolabb és ránk se pillant. Úgy látszik a férfi is Fehérvárig jött, most a végsőkig ki akarja élvezni a hatalmi a helyzetet.

Leadom a gyerekeknek a kék Ikea-táskát és megfordulok, hogy levegyem a hátizsákot is. A férfi odalép és villámgyorsan fölrúgja a szatyrot. Az ágyneműk kiborulnak, egy-két konyharuha beesik a kerekék közé. A gyerek szedegeti össze. Rákiabálok, hogy lépjen távolabb. Leszálllok, szívdobogva kapkodom össze a maradékot. Ami beesett, azt ott hagyjuk, mert indul a vonat.

Poroszkálunk a peronon, de meg kell állnunk, mert a fiam csuklik, úgy zokog. Figyeljük, ahogy a férfi halad az állomás felé és próbálom mondogatni, hogy nincs semmi baj. Nincs semmi baj. Hogy most már elment, most már elment. Hogy nem kell vele foglalkozni, vannak ilyenek. Leülünk egy padra.

Tűz a nap, várjuk a csatlakozást. Lehetne folytatni a szóláncot, amíg meg nem jön a következő szerelvény:

B, mint Balaton, N, mint ne, E, mint egyedül, L, mint lakos, S, mint saját, T, mint takarodj, J, mint jövő, Ó, mint őriz, Z, mint zavar, R, mint remény, Ny, mint nyugalom, vagy nem is, legyen inkább nyelvem – és végül M, mint Magyarország.
